

Слід зазначити, що в законодавстві не визначено, коли установчі документи повинні передбачати складання і подання зведеної фінансової звітності. Окрім того, законодавство оперує різними термінами, які характеризують майновий стан підприємства: «фінансовий стан підприємства», «фінансовий стан товариства», «фінансово-економічний стан», «фінансово-господарський стан». В зв'язку з цим пропонується привести у відповідність вищевикладену термінологію і закріпити найбільш точний термін - «майновий стан суб'єкта господарювання», і сферу його застосування, що надасть змогу в подальшому чітко визначати предмет перевірки господарської діяльності господарського об'єднання.

Дуже важливим є також питання отримання частини прибутку об'єднання підприємств його учасниками. Встановлюючи правовий режим майна закріпленого за господарським об'єднанням, законодавство не містить вказівки на те, на які частини може бути поділене таке майно. Перелік таких частин або фондів повинно визначатись статутом об'єднання на розсуд самого об'єднання. Розмір і порядок формування та використання фондів затверджуються самим об'єднанням.

Якщо в господарських об'єднаннях і спілках питання можуть вирішуватися самими учасниками шляхом закріплення відповідних положень у статутах об'єднань, то стосовно державних господарських об'єднань перелік централізованих фондів і порядок їх утворення та використання доцільно було б встановити окремим законом («Про державні господарські об'єднання»), який слід прийняти як основний нормативно-правовий акт, що регулює правовий статус господарських об'єднань.

Досліджуючи питання майнових відносин у господарському об'єднанні особливу увагу слід звернути на питання формування такого майна, отримання прибутку учасниками такого об'єднання та самим об'єднанням, розподілу такого майна після ліквідації та створенню відповідних фондів, які формуються за рахунок такого майна.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР. - 2003. - № 18, 19 - 20, 21 - 22. - Ст. 144.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20 березня 1991 р. (в ред. Закону від 7 грудня 2000 р.) // ВВР. - 1991. - № 25. - Ст. 281.
3. Джуринський В. Майнові відносини в об'єднанні підприємств (господарсько-правові аспекти) // Підприємництво, господарство і право : науково-практичний, господарсько-правовий журнал. - Київ. - 2009. - № 1 (157). - С. 22-24.

Про досудове врегулювання спорів

Давиденко О.В., студентка ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук *Петрина В.Н.*

Інститут досудового врегулювання господарських спорів, закріплений в Розділі II Господарського процесуального кодексу України (ГПКУ) є однією із актуальних проблем сучасного українського господарського процесу. Довгі роки триває дискусія щодо виключення даного розділу із ГПКУ, але він до цього часу є частиною цього нормативно-правового акту.

З одного боку, цілком природно, що сторони господарського конфлікту повинні самостійно вжити всіх можливих заходів для мирного розв'язання спору, що виник, і лише потім звертатися до суду. З іншого боку, існування подібного бар'єру є, по суті, обмеженням права на судовий захист [1, с. 48].

Метою досудового врегулювання господарських спорів є усунення або запобігання негативного впливу на господарську діяльність з боку контрагентів. Добровільне задоволення претензійних вимог забезпечує найбільш швидке

відновлення порушених прав кредитора. В цьому полягає позитивний аспект досудового порядку врегулювання спорів. Такий порядок є позитивним і для добросовісного боржника, оскільки позбавляє його додаткових витрат на судові видатки.

Згідно з ГПКУ порядок досудового врегулювання спорів не поширюється на спори: про визнання договорів недійсними; спори про визнання недійсними актів державних та інших органів, підприємств і організацій, які не відповідають законодавству і порушують права та охоронювані законом інтереси підприємств і організацій; спори про стягнення заборгованості за опротестованими векселями; спори про стягнення штрафів Національним банком України з банків та інших фінансово-кредитних установ; спори про звернення стягнення на заставлене майно [2, с. 9].

Деякі науковці та практики вважають, що порядок досудового врегулювання господарських спорів взагалі не потрібен, бо він діяв ефективно лише завдяки особливостям радянської господарської системи, а в нових умовах не може ефективно застосовуватись і втратив популярність серед суб'єктів господарювання [1, с. 50].

В той же час, досудове врегулювання господарських спорів, як стверджують науковці, має свої переваги та недоліки

Недоліки:

- відсутність можливості отримання акта преюдиційного характеру: ухвали чи рішення суду, в яких безпосередньо встановлюються факти, що мали місце при виникненні певних правовідносин, наприклад, договірних, і, відповідно, дається юридична оцінка вчиненим діям (резолютивна частина рішення);

- немає жодної гарантії на позитивне вирішення конфлікту (за статистикою всього лише 5% спорів вирішуються в досудовому порядку);

- ймовірно, що винна сторона не відповідь у встановлений законом термін на претензію або просто проігнорує її. Це дасть їй можливість затягнути вирішення спору й виграти мінімум 2-3 місяці до звернення до суду;

- претензійний порядок дасть винній стороні можливість спотворювати обставини справи, перекручувати факти на свою користь, давати неповний перелік документів, приховувати обставини справ й ухилятися від відповідальності;

- визнання або навіть часткове визнання претензії ще не свідчить, що вимоги будуть виконані [3, с. 13; 4, с. 47].

Переваги:

- за умов досудового врегулювання спору немає потреби сплачувати державне мито, витрати на інформаційно-технічне забезпечення судового процесу, у разі необхідності і витрати на проведення експертизи. До того ж за результатами розгляду справи в суді можлива сплата первинної суми, наприклад, штрафу, що визначався договором або рішенням контролюючого органу;

- судовий розгляд у першій інстанції може зайняти 2-3 місяці й більше, крім того, не виключено, що боржник-відповідач буде оскаржувати рішення суду першої інстанції в апеляційному порядку, а ця процедура може зайняти ще кілька місяців. Та й отримання рішення суду, яке набрало законної сили - ще не вирішення проблеми, оскільки його ще треба виконати, а цим займаються відділи державної виконавчої служби. Тому від подання позовної заяви до суду до фактичного виконання отриманого рішення можуть минути роки.

- сторони вільні в обранні зручного часу та місця для обговорення та знаходження консенсусу. Більше того, все може бути вирішено за допомогою телефонного зв'язку, інтернету, факсу тощо.

На мою думку, досудове врегулювання господарських спорів може передбачатися в Господарському кодексі України і передбачатися в господарських договорах, але цей інститут має бути виключений із ГПКУ, так як досудове врегулювання господарських спорів не є частиною господарського процесу.

Список використаних джерел:

1. Господарське процесуальне право України. Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В.П. та ін. Підручник. - Суми: Університетська книга. - 2006. - 331с.
2. Господарський процесуальний кодекс України 06.11.91 № 1798-ХІІ //Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 6. - Ст. 56.
3. Стасюк С. Досудове врегулювання спору: можливість чи необхідність?//Юр. Газета. №20 (32) від 04.12.2004 р.
4. Рибальченко Н. Конфлікти й протиріччя - у суді й поза ним.//Правовий тиждень. №47 від 18-24.11.2008.